

Thy Statsskovdistrikt
J.nr. SNS-4521-00453
Ref. KCH
Den 18. januar 2008

Notat om windsurfing i Vandet Sø

Forhistorie

Windsurfing blev almindeligt udbredt i 1980'erne, og op igennem årtiet blev det stadig mere almindeligt at windsurfe på Vandet Sø.

Det har altid været tilladt at surfe på Vandet Sø.

Surfing sidestilles lovgivningsmæssigt med sejlads, og der er ikke noget i landskabsfredningen af 1973 eller i vandløbsloven, som forhindrer sejlads med ikke-motordrevet fartøj på søen. Det kræver blot, at man har lovlig adgang.

Lovlig adgang har man via statens arealer ved Årbjerg i Vilsbøl Plantage og ved Søvej / Egevej i Nystrup Plantage. Man har også lovlig adgang, hvis man har en aftale med en privat bredejer.

I 1988 udsender Viborg Amts Fredningskontor "Forslag til regulering af windsurfing i Viborg Amt".

Her er konklusionen med hensyn til Vandet Sø:

Da de biologiske interesser er størst i søens vestende, og surferne er mest interesseret i den østlige del, bør der kunne tillades surfing i den østlige tredjedel, hvis der kan sikres en afgrænsning af det område, hvorpå der surfes. I så tilfælde bør der på længere sigt formentlig sikres offentlig adgang til søens østlige bred. Udviklingen bør dog følges meget nøje.

Amtets forslag vedtages i 1989. For Vandet Sø indebærer det, at der indføres en forsøgsordning, hvor søens østlige tredjedel udlægges som surfområde. *Det er vigtigt at bemærke, at der er tale om en henstilling om ikke at benytte søens vestende, ikke et forbud (KCH).*

Samme år – i 1989 – bliver der på Skov- og Naturstyrelsens foranledning udstedt et forbud i medfør af politivedtægten, som forbyder brætsejlads ved Årbjerg og Nystrup badesteder. Begge steder er der tale om zoner på 400 meters længde og 100 meters bredde. Zonerne afmærkes dels ved skilting, dels ved udlægning af bøjler.

Windsurfingen tiltager op igennem den første halvdel af 1990'erne. Der surfes næsten udelukkende i søens østende med adgang fra Vandetvej. Surfernes biler parkeres typisk i vejsiden, hvilket til tider afstedkommer trafikale problemer.

I 1996 beslutter amtet at afmærke en "surfbane" i søens østlige ende. Der er i princippet tale om søens østligste tredjedel, dog således, at en zone langs den nordlige bred friholdes. Afmærkningen sker ved udlægning af bøjer. Samtidig etableres der en græsklædt parkeringsplads med informationstavle og affaldsstativer på et lejet areal, tilhørende Arne Dybdahl, i søens østende.

Nogenlunde samtidig opstilles en toiletkabine på østsiden af Vandetvej på et areal ejet af Vester Vandet Kirke.

I de følgende år udvikler surfingens omfang sig stille og roligt fra år til år. Der er få konflikter med bredejere og andre brugere. Surferne holder sig altovervejende til det afmærkede område i søens østende, og der er meget få tilfælde af ulovlig overnatning på P-pladsen. Amtets ordning evalueres, og der er enighed om at fortsætte ordningen i endnu en periode.

Efter 2000 optræder dragesurfere i søen i stigende omfang. Angiveligt sker det af og til, at en drage havner på markerne til gene for landmanden. Desuden bliver surfing pludselig langt mere synlig, fordi dragerne ses på lang afstand.

Fra den 1. oktober 2004 opsiger landmand Arne Dybdahl sin kontrakt med amtet. Han ønsker ikke længere at udleje areal til P-plads. Faciliteterne fjernes, arealet pløjes op, og der opsættes skilte med surfing forbudt.

Thisted Kommune går ind i sagen og laver forslag til udarbejdelse af lokalplan, som er til offentlig debat i sommeren 2005. I december vedtager byrådet, at der søges etableret en midlertidig løsning for surfing fra 1. april til 30. oktober 2006.

Planen indebærer, at der anlægges P-plads og parkeres en toiletvogn på matr.nr. 57b på østsiden af Vandetvej. Desuden skal der etableres adgang til søen gennem en rørbevoksning på matr.nr. 57a - et areal, som Thisted Kommune mener at have brugsret over.

Thisted Kommune søger fredningsnævnet om tilladelse til de nævnte tiltag, men under fredningsnævnets behandling af sagen (22. september 2006) bestrider Fiskeriforeningen for Vester Vandet sø og flere af de lokale lodsejere kommunens ret til at råde over det nævnte areal, og der rejses sag med krav om ejendomsret. Sagen føres på de berørte lodsejeres vegne af Fiskeriforeningen for Vandet Sø. *Der er netop afholdt retsmøde i ejendoms-sagen den 15. januar 2008, og her har lodsejerne besluttet at hæve sagen. I skrivende stund foreligger der ikke oplysninger fra Thisted Kommune om, hvordan man vil følge op på sagen.*

Friluftsrådet forsøger at mægle i sagen og afholder i 2007 et møde for alle interessenter med henblik på at få nedsat et brugerråd. Lodsejere m.fl. afviser at deltage i et sådant dialogforum.

I løbet af sommeren 2007 rejses der tvivl om, hvorvidt politivedtægten, som forbyder surfing omkring badestederne på statens arealer, stadig er gældende. En nærmere undersøgelse godtgør, at det ikke er tilfældet, idet politivedtægten er bortfaldet. Denne skal i givet fald afløses af en ordensbekendtgørelse, hvilket kræver fornyet henvendelse fra Skov- og Naturstyrelsen til politiet, eller et adgangsforbud i medfør af naturbeskyttelsesloven.

Naturbeskyttelse

Vandet Sø er en del af habitatområde 24, Hanstholm Reservatet, Nors Sø og Vandet Sø. Udpegningsarterne er stor vandsalamander, damflagermus og odder samt planten liden najade.

DOF udtaler, at der ikke er rødlistearter og truede fuglearter i Vandet Sø. Der er en stor fældebestand af toppet lappedykker og mange svaner, blishøns og dykænder efterår og vinter. Fordelingen af fuglene i søen er ændret, efter at surfing er ophørt.

DMU har undersøgelser, som viser, at enhver form for færdsel har en forstyrrende effekt på fuglelivet. Der foreligger ikke undersøgelser specifikt for Vandet Sø. Der er ikke oplysninger om arter, som er negativt påvirket af surfing.

Vurderingen er, at forstyrrelserne ikke har bestandsmæssig effekt. Surfing har ingen effekt på plantelivet.

Skov- og Naturstyrelsens hidtidige praksis i forhold til surfere

I perioden fra 1989 til udgangen af 2004 har Skov- og Naturstyrelsen henvist surfere til søens østende. Det er sket både i vandretursfolderen og ved skiltning, såvel som ved personlig henvendelse til surfere, som er truffet andre steder ved søen.

Efter at adgangen til søens østende er bortfaldet, er surferne blevet hjemløse. Man kunne have forventet, at dette ville resultere i et stærkt øget pres på statens arealer, hvor der er offentlig adgang til søen, men det har ikke været tilfældet. Efter vor opfattelse skyldes det, at Surfklubben Nasa har pålagt ikke bare egne medlemmer, men også udefrakommende surfere stor tilbageholdenhed i forventning om en snarlig løsning på adgangsproblemerne i den østlige ende.

Vi oplever, at den lokale surf-organisation indtager en disciplineret og meget ansvarlig holdning. Klubben har blandt andet været en god samarbejdspartner for Skov- og Naturstyrelsen i forbindelse med bestræbelserne for at komme ulovlig overnatning til livs.

Det betyder, at vi – i modsætning til tidligere – har en potentiel aftalepartner, som vil være med til at tage et ansvar.

Mulige scenarier

1. Der genetableres offentlig adgang i søens østende, og surfing tillades i det område, som tidligere har været udlagt som "surfbane". Kitesurfing forbydes (kræver anmodning fra kommunen til miljøministeren – se pkt. 2). En sådan ordning kræver, at Thisted Kommune får rettens medhold i ejerskab og rådighed over det omstridte fællesareal ved Vandetvej. *Selvom sagsøgerne på retsmødet i januar 2008 har hævet sagen, vil en sådan ordning af tidsmæssige årsager ikke kunne iværksættes i sæsonen 2008.*
2. Surfing på Vandet Sø forbydes. Naturbeskyttelsesloven åbner mulighed for, at miljøministeren helt eller delvis kan forbyde ikke-erhvervs mæssig sejlads på søer. Det skal i givet fald ske efter anmodning fra kommunen med begrundelse i naturbeskyttelses mæssige interesser og/eller intensionerne i den eksisterende landskabsfredning. *Da kommunen arbejder for en ordning som skitseret i pkt. 1, er der ingen grund til at forvente, at man vil fremsætte en sådan anmodning.*
3. Vi foretager os ingenting. Det vil i givet fald betyde, at surfing (fortsat) er tilladt på hele søen, når blot der er lovlig adgang. Det er der som bekendt der, hvor Skov- og Naturstyrelsen er bredejer. "Surfing forbudt"- skiltene ved badepladserne fjernes, da hjemlen til forbudet er bortfaldet.
4. Skov- og Naturstyrelsen anmoder politiet om at få udstedt en ordensbekendtgørelse, som forbyder surfing i de tidligere udlagte zoner omkring badepladserne i henholdsvis Nystrup og Vilsbøl Plantager. Forbudet begrundes i hensynet til badegæsterne. Et sådant forbud vil ikke umuliggøre surfing, men blot besværliggøre adgangen for surferne. Det vil således være muligt at surfe på hele søen med undtagelse af de udlagte og afmærkede zoner.
5. Skov- og Naturstyrelsen indgår i dialog med surferne om en forsøgsordning. Vi aftaler i fællesskab det eller de steder, hvorfra surfing mest hensigtsmæssigt kan udgå. Samtidig aftales et frivilligt forbud mod kitesurfing. Surfernes organisation(er) bindes op på en forpligtelse til i videst muligt omfang at holde orden i eget hus. Der opsættes infotavler, laves en 3-sproget flyer, og på relevante hjemmesider gives præcise oplysninger om, hvor og hvordan surfing må foregå, herunder at overnatning i plantagerne er uacceptabel. Surfernes organisation(er) forpligtes til også rent praktisk at være med til at sanktionere aftalen. Aftalen gøres tidsbegrænset og evalueres løbende og efter periodens udløb.

Beslutningsforslag

Skov- og Naturstyrelsen går i dialog med Surfklubben NASA med henblik på at få lavet en frivillig aftale. Aftalen begrænses til 2 eller 3 år med mulighed for forlængelse, hvis afgørelsen om etablering af adgang i søens østende (scenarie 1) trækker yderligere ud, eller hvis denne mulighed helt bortfalder.

Som adgang vælges Årbjerg Næs i Vilsbøl Plantage (området ved badebroen). Der er gode parkeringsforhold til mindst 20 biler syd for Klitmøllervej. Surferne skal herfra bære deres grej ned ad trappen. Surferne kan bruge arealet fra foden af trappen og til kreaturhegnet 100 m mod sydøst, mens arealet fra trappen og mod nordvest alene forbeholdes badegæster og andre ikke-surfer. Adskillelsen mellem surfing og badning markeres ved skiltning.

Aftalen indebærer udlægning af et surffrit område i søens nordvestlige del. Dette sker af hensyn til fuglelivet. Den surffri zone afmærkes ved udlægning af bøjer.

I forsøgsperioden opstilles en toiletvogn på P-pladsen.

Skov- og Naturstyrelsen Thy betragter stadig – ligesom surferne - scenarie 1 som den bedste løsning. Hvis det viser sig, at den ikke kan gennemføres, må det til den tid – på baggrund af de indhøstede erfaringer – besluttes, om den midlertidige ordning ved Årbjerg skal gøres permanent.

